

i siewcami tego zarazka są zwierzęta przeżuujące. Z kolei dr. D. Klimuszko (SGGW) w referacie zatytułowanym „Priony – nowy czynnik etiologiczny” omówiła choroby powodowane przez priony oraz przedstawiła ciekawą hipotezę zamiany białka tkankowego w białko prionowe.

Doktor J. Prandota (SGGW) wygłosił dwa referaty. Pierwszy poświęcony był problemom dostosowawczym polskiej weterynarii do wymogów UE, ze szczególnym uwzględnieniem chorób zakaźnych bydła. Drugi referat, którego współautorami byli dr J. Kaba i prof. J. Kita, dotyczył gąbczastej

encefalopatii bydła (BSE) z uwzględnieniem zagrożeń dla innych gatunków zwierząt i człowieka.

Na podstawie tego krótkiego przeglądu tematyki referatów, prezentowanych podczas zajęć VIII Szkoły Zimowej w Zakopanem, można zauważyć, że była ona różnorodna i niezwykle interesująca. Wszystkie te referaty będą opublikowane przez Polskie Towarzystwo Zootechniczne w specjalnym Zeszyście Naukowym Przeglądu Hodowlanego.

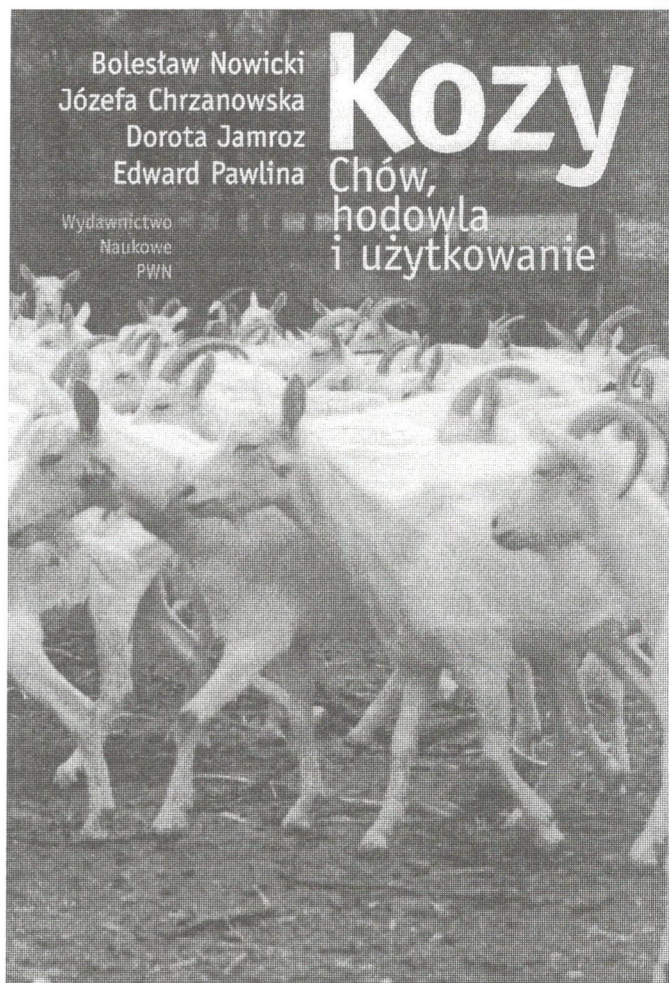
Zofia Pietrzak

Nowe książki

Ostatnio na rynku księgarskim ukazał się nowy podręcznik akademicki „Kozy. Chów, hodowla i użytkowanie”, który jest dziełem czterech pracowników naukowo-dydaktycznych wrocławskiej Akademii Rolniczej – Bolesława Nowickiego, Józefa Chrzanowskiej, Doroty Jamroz i Edwarda Pawlina. Podręcznik ten został wydany nakładem Wydawnictwa Naukowego PWN (dotowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej). Liczy 229 stron, a jego treść ujęta jest w 16 rozdziałach.

Książka bardzo dobrze wprowadza czytelnika w zagadnienie, pokazując znaczącą rolę kóz w żywieniu ludności (mleko, mięso) oraz zabezpieczaniu innych potrzeb (skóra, wełna). Następnie krótko, ale bardzo ciekawie opowiada o polifenicznym pochodzeniu tych zwierząt, charakteryzując czterech przodków oraz wskazując miejsca i czas udomowienia. W rozdziale 3 scharakteryzowano krótko 5 podstawowych typów użytkowych, a następnie przedstawiono charakterystykę ważniejszych ras kóz w poszczególnych typach użytkowych. Z rozdziału 4 „Pomieszczenia dla kóz” dowiadujemy się, jak i z czego zbudować koziarnię oraz jak ją urządzić i wyposażać, aby stworzyć optymalne warunki utrzymania i organizacji pracy przy obsłudze zwierząt. W rozdziale 5 omówiono podstawy rozrodu kóz, nie zapominając o takich niekonwencjonalnych metodach rozmnażania zwierząt, jak przenoszenie zarodków. Z tego rozdziału można się też dowiedzieć, jak postępować z noworodkiem i matką oraz o wzroście i odchowie kozłąt. W rozdziale 6 dotyczącym żywienia kóz w sposób jasny i przystępny omówiono składniki pokarmowe pasz oraz ich trawienie i przemianę, charakterystykę i wartość pokarmową pasz, zapotrzebowanie kóz na składniki pokarmowe oraz podano przykłady dawek żywieniowych. Rozdział 7 dotyczy zabiegów pielęgnacyjnych oraz postępowania z kozami ciężarnymi. Omówiono w nim pielęgnację skóry i racic, usuwanie rogów oraz sposób usuwania gruczołów piżmowych, w celu wyeliminowania nieprzyjemnego dla człowieka odoru, szczególnie mocnego u kozłów w okresie aktywności płciowej.

Podstawowym formom zachowania się zwierząt, wynikającym z ich odruchów bezwarunkowych i warunkowych, poświęcono rozdział 8. Użytkowanie mleczne, mięsne i wełniste omówiono w trzech kolejnych rozdziałach – 9, 10 i 11. Oddzielne rozdziały poświęcono skórcom i nawozowi kozjemu. Rozdział 14 „Elementy genetyki i praca hodowlana” zawiera informacje dotyczące liczby chromosomów oraz różnic w składzie chromosomowym pomiędzy płciami, następnie omawia umaszczenie kóz i sposób jego dziedziczenia, dziedziczenie rogatości i bezrożności oraz występowanie pseudohermafrodytyzmu u kóz bezrogich o genotypie PP. Ogólnie mówiąc, poświęcony jest on genetycznym podstawom pracy hodowlanej, organizacji hodowli i oceny wartości hodowlanej i użytkowej. Poprawne wykorzystanie przedstawionych metod chowu i hodowli kóz dostarczy hodowcom pełnej satysfakcji i zadowolenia.

Przetwórstwo mleka koziego – temat nie spotykamy w starszych opracowaniach dotyczących chowu kóz – omówiono w rozdziale 15. Przedstawiono właściwości fizyczno-chemiczne mleka koziego, jego jakość higieniczną i możliwości wykorzystania w przetwórstwie, technologię produkcji jogurtów oraz uproszczone schematy technologii produkcji różnych typów serów. W rozdziale 16 omówiono najczęściej występujące choroby kóz. Książkę kończy wykaz dobrze dobranej literatury oraz wkładka z kolorowymi zdjęciami.

Podręcznik godny jest polecenia nie tylko studentom akademii rolniczych, lecz wszystkim zajmującym i interesującym się chowem i hodowlą tego gatunku zwierząt gospodarskich, jak również tym, którzy zamierzają zapoczątkować chów czy hodowlę kóz.

Prof. dr hab. Marek Kmieć